

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hét napos hirdetés 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többnapos
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden
nap külön beutaltatástól 50 kr.

Kossuth Lajos.

— Meghalt 1894. Márcz. 20. —

Öt éve ma, hogy a magyar történelem e titáni alakja elment a minden élők útján. A nemzet, legnagyobbjait: Hunyady Jánost, Mátyás királyt, Széchenyit, B tthyányit, Deák Ferenczet sem kísérté talán oly osztatlan részvétellel, oly igazi méltó fájdalommal haló porukba, mint a magyar szabadság és függetlenség, a világszabadság félistenét: **Kossuth Lajost.**

Azt hitték sokan, hogy halálával emléke elmosódik, hatása csökken. De ha valakinél, úgy Kossuthnál látjuk, hogy a lélek, az eszme halhatatlan. A törekeny por-hüvely rég az enyészete; de emléke, neve fényesebben ragyog, mint életében bármikor.

És ez így van jól. Nemzeti bűn volna, ha feledni tudnók azt, ki szétörte a rendi Magyarország bilincseit, eltörölte az ösiséget, a jobbágy-rendszert... behozta a népképviselői alkotmányt, a közteherviselést, a tudomány szabadságát; ki, midőn nemzetünk, hazánk léte s nem léte forgott koczkán: hazaszeregetének lángjával, szavának varázserejével százezer és százezer kart, millió és millió értékű pénzajdózatot varázsolt elő

e drága kincsek védelmére. Aztán, midőn a zsarnokság leigázta elbukott nemzetünket: két évtized roppant munkáját s anyagi áldozatait vetette felszabadításunk oltárára... Ő volt az Alpha, Deák Ferencz az Ómega... Kossuth és az emigráció működése nélkül nincs kiegyezés, nincs dualizmus, nincs Deák Ferencz, nincs új magyar alkotmány, nincs magyar szabadság!

És a függetlenségi eszme is ott él minden magyar ember szíve mélyén. Tartozunk bármely párthoz: egy szívvel-lélekkel ohajtjuk azt, hogy hazánk, a szabad, független államiság minden attributumait visszanyerje s képes legyen elviselni. A különbség csak az időpontra és a mikéntre nézve áll fenn. A tulvómó többség meggyőződése szerint ma erre sem az európai helyzet, sem hazánk belső állapota, sem kulturális és gazdasági helyzete nem alkalmas (?); a jelentékeny kisebbség szerint: igen (!) s szerinte a függetlenség a létező bajok ellen is a leghathatósabb panacea volna.

S hogy így él a függetlenség eszméje, mely a Habsburgház trónöröklésével nemcsak hogy nem áll ellentétben, de egyenesen annak legitimitását veszi kiinduláspontul: hogy így él az összes magyar pártok közt a függetlenség eszméje, ez nagyon jól van így. Az egyes ember minden törekvése az, hogy

önállóvá legyen s nyomorult szolgálék az, ki erre nem törekszik — ha a végcél talán hosszú évek munkája valósítja is. Épp így, önmagáról mond le az a nemzet, mely teljes önnállóságának, különálló egyéni létének eszméjét feladja; ha netán ezt a végcél időlegesen mellőzi, más közvetlen lélcélokért talán évszázadon át pihenteti kénytelen.

S éppen mert e tudat birtokába helyezte, ezzel örök hálára is kötelezte el nemzetét e cél elérésére szolgáló nagy alkotásaival, jellemének, életének páratlan tökélyével — Kossuth s nem volna érdemes élni e nép, ha el tudná róla felejtkezni s nem lenne örök hálájának tárgya, a nemzeti küzdelmek s aspirációk kifejező alakja.

És hogy valóban az lett, bizonyítja, hogy halála után öt év múltán is neve, emléke — ha lehetséges — még tisztább még fenségesebb fényben ragyog. Ma már nem egy párté, hanem — az egész nemzeté... A »Kossuth-kultusz« el és élni fog s maga a távol jövőben a magyar mythosz egyik legnagyobb — félisteni alakja lesz!

Tévednek azok, akik a Kossuth tiszteletéért haragúznak a nemzetre. A magyar nem tagadhatja meg soha azt, ki mindig és egészen érette élt, lángoló tehetségének, izzó lelkesedésének, határt

Levél „Piczi“-hez.

Írta: **Bársony István.**

Egy nagy beteg ember ült egy falusi fehér ház kertjében s levelet írt.

Piczim!

Márczius van s ebben a perczen fényes, meleg nap süti arczatot.

Egy kevés zöldet is látni már; egy pár ibolyacsokor van itt mellettem, de virág nincsen rajta. Főöttem ép most röpült át egy sarga pillangó: az első, amelyet ebben az esztendőben látok. Az a halál.

Ne ijedj meg, de ne is mosolyogj.

Igaz amit mondok. Én nemsokára meghalok itt. Itt, ebben a csöndes, félreeső kerti lakásban, ahova a magam jószántából jöttem, elmuini.

Ez itt az édes anyám uza, kis kertje.

Ebben a kis házban altattalak valaha énekszóval. Innen nem akarok én többet elmozdulni.

Esztendeje, hogy nem láttalak. De azért attól a borzszó naptól kezdve, amikor a kétségbeeséssel nekimentem a világnak: még sem látok egyebet soha, mint téged.

Talán szomorítottak, de beszéltem kell arról, ami történt, mert te nem tudsz mindent és meg nem érthetsz másképp.

Piczim, én nem bántalak, nem kárhóztalak már.

Lehet, hogy igazam volt: lehet, hogy örült voltam: mindenképp érteni lehet, amit tettem. Azt, ami történt, az Isten sem másit-

hatja meg; vissza nem hozhatom azt az időt, amelyben hittem neked és te az én szerelmes asszonyom voltál.

Eldobtalak magamtól egy szörnyű gyanu miatt, amit földi hatalom meg nem csafolhatott. Megátkoztalak és világgá eresztettelek első megrendülésemben és a mikorra magamhoz tértem, te sehohsem voltál már. Gondolhattam azt is: »ime, a bűnöd kerget; de azután rettegve jajdultam fel egy belső szózatra, amely a lelkem legmélyén kelt védelmedre s egy parányika lehetőségével üldözött engem annak, hogy hátha ártatlan vagy s a halálos megsértődés tette könnyűvé neked hogy elhagyj.

Ettől a vergődéstől nem menthettem meg engem más csak a halál.

Majd később beszélek erről. Előbb egy két elégtétel felet adok neked, hogy minél gyöngédebben olvashasd tovább a leveleimet. Elégtételeid lehet, hogy félelve kerestelek. Meg akartalak találni minden áron, latni akartalak megegyezzer, hogy megbocsássak mindent és megegyezzer, hogy bocsánatot kérjek tőled — haldokolva, hogy bocsánatot kérjek tőled — haldokolva.

Ha bűnös vagy: lásd már megbűnhődtem... Ha mártír vagy: lásd már megbűnhődtem...

Annak az első hétnek, amelyben bizonyosan tudtam, hogy nem vagy már az enyém, tett paradicsom emléke fajt olyan kegyetlenül, ha nem a belső sugdosások, amelyek a halvány kételkedést felkeltették. Egyetlen egyszer sem jöttél elem, piczim, a szépségeddel, amiről már mindörökké le kellett mondanom; hanem

minden olyan sóhajtasodat milliószor hallottam ami odaadásodat hűségedet, jószágodat és szenvedéseidet juttatta eszembe.

Kivált, amikor ott feküdtél halványan, megört szemmel, élet-halál közt kis fehér ágyadban, ahová ép akkor költözött be melled a mi babánk.

Egy szűz Mária kép volt a párnád felett. Letérdeltem az ágyad elé és sovány kezecskédet csokolgatva, belsőmet szakgató, titkolt zokogással könyörögtem az Isten anyjához, hogy tartson életben téged. Te azt gondoltad, hogy a boldogságtól sírok s búszkén és szenvedve kerested remegő ujjaidal a fiad arcát; én pedig jajgattam magamban és letem, hogy lélekzel-e még, és csak egyre imádkozni akartam volna, de elfelejtettem a Miatyánkot; hanem folyvást a fülemben csengett az »Üdvözlégy Mária!« »Üdvözlégy Mária!« — hat szakadatlanul azt mormoltam tévelygő, megremült lelkemben: »Üdvözlégy Mária!«

Még mintha az a ióságos szent kép is megsajnált végre. Mintha leszóllott volna hozzám: »Fiam édes fiam, bizzál!... Hisz itt vagyok!«

Megmaradtál, De a kicsi fiunk elment. Egyikötöket oda kellett adnom; én téged sirtalak vissza a haláltól, piczim.

Aztán elmuult az egyik évszak, elmuult a másik évszak és leesett a hó, meg újra nyílni kezdett az ibolya.

Már tudunk megint mosolyogni.

És aztán egyszer töltámadt a pokol mélyéből az én rettenetes gyanum.

nem ismerő önfeláldozásának egész hevével. Mit várhatna maga az uralkodó egy hálátlan nemzetől? ... Ha el tudnók árulni Kossuthot, képesek volnánk elárulni a királyt is!

De a magyar szereti mindkettőt, együtt hódol mindkettőnek. Az alkotmányt teremtő Kossuth iránti kultusz nem kisebbíti az 1848-as alkotmányt visszaállító király iránti loyaltitást. E nemzet a Kossuth sirján által nyújtva kezét az alkotmányos királynak, kegyeletéről a megdicsőült nagyság emléke iránt s törhetlen hűségéről a törvény élő őre felkent személye iránt, együtt szolgáltat tanubizonyságot. A hálás kegyelet és a méltó hűség egy törzsökön nőnek.

Ó vajha teljesen megértenék s méltányolnák azt akikre tartozik, hogy mily magasztos erő, mily isteni méltóság és mily megtisztelő bölcsesség rejlik abban, ha egy Nemzet hű érette élt nagyja iránt!

Az ellenzék és a delegáció.

A sokat vitatott kérdés, vajjon a függetlenségi párt belépjen-e a delegációba, vagy sem, meglehetősen bomlasztó hatást gyakorolt a függetlenségi párt hívei körében, különösen a vidéken, a hol a párt egységét tulajdonképpen eddig megőrizni sikerült.

Az általános hangulatot tekintve nem valószínű, hogy a vidéki függetlenségi körök egyhamar megbarátkozzanak az eszmével, sőt több felől nyilván az az óhaj, hogy a kérdés végleges döntés céljából országos pártkongresszus elé terjesztessék. A fővárosi függetlenségi polgárok körében is szétágnak a vélemények. A függetlenségi polgári kör igen látogatott tegnapi gyűlésen tulajdonképpen Kossuth Lajos halála évfordulója megünneplését tűzték napirendre.

Azonban több felől előterjesztett kérdé-

sek folytán majdnem kizárólag a delegációba való belépés ügyével foglalkoztak. Hollió Lajos országgyűlési képviselő a delegációba való belépés mellett nyilatkozott, a mit anyanyivai is inkább indokoltak tart, mivel a fuzió következtében a delegációkban a klerikális néppárt kivételével az ellenzék képviselve nem lesz.

Ugyanily értelemben nyilatkozott Vigh Viktor ügyvéd is. Más szónokok azonban az eszme ellen nyilatkoztak s a függetlenségi párt programját eddigi szeplőtlenességében akarják fenn tartani.

Határozatot, a dolog természetéből folyólag nem hoztak. Valószínű azonban, hogy a fővárosi függetlenségi polgárok köre maga teszi meg a kezdeményező lépést a kérdés tisztázására.

A képviselőház ülése.

A szombati — márcz. 18. — ülést Perczel Dezső elnök nyitotta meg s aztán Tallián Béla alelnök vezette tovább és végezte be 2 óra 10 perczkor.

Kezdetét vette a 17-iki ülés jkvének hiteltesítésén; a mely után Rakovszky Istvan kérelmét jelentette be az elnök, melyben 4 heti szabadságot kért, a mit a Ház meg is adott. Molnár Béla bemutatta a kérvényi bizottság 10. sorjegyzékét. Ennek napirendre kitűzése azonban csak későbbi határozat tárgya leend.

Ezután jött a napirend szerint a költségvetés feletti általános vita, a melyhez még csak egyetlen függetlenségi szónok — Bartha Ödön — szolt, a miniszter márcz. 17-iki beszédevel foglalkozva. — A miniszterelnök ugyanis azt mondta, hogy ismeri ereje gyengeségét; ő pedig azt mondja, hogy nem a miniszterelnök, hanem az alap, a melyen áll — az 1867. közözügyes törvény gyenge. Félő, hogy a kormányparti többség megszorodása; az osztrak kormány felhasználja, követelések túlságosására.

Az állvány, a melyre a nagy többség nehezkedik, önsúlya alatt le fog roskadni. A miniszterelnök közjogi értelmezését — interpretatio, — a melybe helytelenségek csuszak

ezt a fehér házat, hol az anyám áldott keze nyoma veszen körül.

Ez mind a tied már, én utánam. Csak el kell jönnöd érte. És megtűrnöd benne engem egy pár napig még.

Ugy-e eljössz? ! Eljössz! Ó, jössz, bizonyosan.

Nézd, nem bírok írni. Remeg minden tagom. És köhögök. Csak a czimemet még. Irj jó nagy betűkkel, hogy el ne téveszd ha írsz.

Táviratot kérek, táviratot, aztán téged magadat! De mindjárt! Mert rövid már az időm, nagyon rövid.

A levél elment s egy másik márcziusi napon ezüst talczára téve vitték be valahová.

Odakint hópelyhek szállingóztak akkor, de odabent azért senki sem fázott. Vörös parázs villogott a márvány kandallóban.

Mikor az asszony a kezébe vette a levelet, elsápadt; rögtön megösmerte az irást a borítékon.

Az előszobában erős férfihang hallatszott. Valaki jött.

A szegény, fölbontatlan levél abban a pillanatban beleröpült a kandallóba; egy kis láng lobbant föl belőle, élenk sárgán világított ki egy pár másodperczig, aztán megint a vörös parázsok ördögzemei néztek a megriadt asszonyra.

Mire ő bejött, már minden elnémult. A sápadtság is, az ijedség is.

A jegesmedvebőrrel leborított ottomán egy kacagó sirály libbentette meg két fehér szárnyát. Az asszony két fehér karja volt az.

he, — nem osztja. 1867-ben nem arról volt szó, mit kell feláldozni, hanem hogy mit ad oda Magyarország — önként. Az események — Konigrätz — sulya alatt Ausztria elismerte Magyarországon álló és független államiaságát. A függetlenségi párt követeli az elv megvalósítását. (Zajna helyesles balfelől) Kérde, hogy Ausztriában a tördőző-földőző kormányon kívül ki szerezeti ez a szövetséget? ... Senki! Nem faj-e a min. elnöknek, hogy Amerikában semmiféle magyar papírral el nem fogadnak kaució nélkül? A kartallek által okozott bajt, amelyek a betevő falatot is sulytják, meg lehetne oldani a közgazdasági kiegyezés keretén kívül. Nem orvosolja e túrhellen állapotot senki! Az önálló vámtérlet mellett, önálló közgazdasági politikával hogy fejlődött volna ez ország, ha még a közgazdasági vámtérletben Ausztriától függés sem tőrdőzőnkrétni, hanem Ausztria iparát és kereskedelmét mozdítja elő. (Helyesles, tejszés a baloldalon.) Rezervákra van szükség nem a hadügyi póthitelekert, hanem hogy a szegény, tönkrement magyar népet mentsek meg a végpusztulástól. A közgazdasági államiasításra is foglalkozik s ki mondja, hogy most a választott tiszviselők sem mas formák, mint a kinevezett hivatalnokok. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ezzel nem léven senki szólásra felgyezve

Elnök az általános vitát bezárta.

Széll min. elnök — saját bevallása szerint — kényes oldalon tapintva érte magát Bartha beszéde által s a difficultatokat kívánta rektifikálni. — Nevezetesen azt mondta, hogy az ő nyilatkozatai precizek és világosok. A hadseregről, hogy annak rendelkezése közvédelem, tehát mint ilyen közös; azért egész és egységes mert közös; nem lehet el tekintetben a törvény intenciótól, mint meg van írva az 1867. XII. t. c. 8. §-ában, amelyek a min. elnök — a többség nagy helyesléssel találkozáva, — annál nagyobb mozgást keltve a szélsőbaloldalon: »az én bibliám«-nak nevez és amelyeket miként a hadsereg közösséget fenntartani akarja.

Azután a Magyarország 1867. előtti állása és ennek a törvénybeillesztését érintő kifejezése felett polemizálva Barthaival: végül átter azon kérdésre, hogy Magyarország állami élete, különösen kifelé ki van e domborítás a min. elnök eltörőleg s inkább Magyarország 1867-től haladására hivatkozással felel s ismeri ugyan, hogy sok a tennivaló, sok a baj, sok a hiány, sok a hégzag, sok az ür, megódatlan kérdés és az elnem ért feladat de azt is állítja, hogy sok történet és ha irányban maradjunk kitartó munkával tal uraiva tudunk tenni a bajoknak.

A min. elnök előtt »mervado saját feladása, meggyőződésével all a törvényhozás elő, amelynek bölcsesége fog dönteni. Kérte költségvetés elfogadását.

Bartha felreértett szavai helyes értelmezése után már Tallián alelnök tette fel a kérdést amire a Ház több-ége a költségvetés általánosagban való elfogadásával felelt.

A részletes tárgyalásban átmentek. A királyi udvartartás költségvetéséről országgyűlési költségvetéséről amelynel hangoztatta Polónyi G. az ellenzék vitahosszabítását tartózkodásának okát, hogy t. i. a kuriaibíráskodásról vonatkozó törvényminél elő megalkotható legyen; kifejezte az elvi határozatok öszegyűjtésének a képviselők rendelkezésére bocsátásának szükségességét; letargyaltak az állandó színház építési tételét.

Öt percznyi szünet után még: a közgyűlés kiadásoknál felszólalt Komjáthy Béla, aki kritika alá vette, hogy Magyarország a külügyekbe szólása nincs s e tőrdőzőnem is fogadta el. Major F. néppárti ki a tengeri haderő ipari és kereskedelmi szempontból való fejlesztésének szükségességéről (gyarmat-szerzési vesszőparipa) hangulatosan s a tételt elfogadta:

borul lángba a kis gyermek eddig halavány arcza, mint égnek majd tűzben az apró szemek, s miként válik érczessé a gyenge hang, midőn szavalva, elragadtatással fog mesélni mesebeli emberekről, kik 24 óra alatt «minden vér nélkül» tettek szabaddá egy nemzetet. Ha akkor, ezen kicsiny gyermek igazán átértett szavai után sem fog egy kis melegséget érezni, akkor óhajtjuk, ne is jöjjön közénk ünnepelni tettett hazafiságával!

De hagyja az ifjúságot lelkesedni s ne fojtja el bennük a szent tüzet, mivel ahhoz — s joggal — köze van már az államnak s köze van a szülőknek is. De ha érezni fogja a szavak igazságát, ne mondja többé «vakmerő s mulasztó csavargóknak» (ezen szavakat is használta igazgató ur!) hogy a lelkesedés s annak külső jelekben való meg nyilatkozása gyerekes dolog.

Tisztességes, művelt szülők gyermekével szemben — mint a jelen esetben is — nem fogja használni azon durva s bizonyára meg nem szokott szavakat, melyek otthon szüleinek szótárából hiányzanak. Műveltséget s nem faragatlan ember szájába illő szavakat tanulni küldik a szülők, az otthon tisztességes beszédhez szoktatott gyermekeiket.

Még csak egyet! Ma tartja, igazgató ur a nevenapját. Az iskola minden növendéke szünetet kap Sándor napjára, hadd örüljön, hogy az igazgató ur egészségben érte s ülheti meg neve napját. Ehhez semmi szavunk. Jó mulatságot s minden jót kívánunk azon megjegyzés kíséretében, hogy nem gondolja-e hogy mégis csak fontosabb s nagyobb jelentőségű egy egész nemzet születése napja, mint az Ön neve napja, igazgató ur! Mi azt hisszük, mégis csak nagyobb s többeket érdeklő ünnep az előbbi, mint az utóbbi. S ha ma szünetel az előadás, talán, ez csak a mi nézetünk, szünetelhetett volna márczius 15-én is!

* **A közvilágítás kérdéséhez.** Közvilágításunk házi kezelését tanulmányozó bizottság Dobiesky Sándor tg., a. v. üzletvezető, Komlóssy Dezső v. biz. tag, Aczél Géza v. fm. és Szabó József fszmvevő a ma esteli vonattal indulnak s körutjuk Temesvár, Szeged és Pozsonyba vezeti őket s valószínűleg szombaton térnek vissza. Óhajtható volna, ha a bizottság különösen Pozsonyban öltene huzamosabb időt és az ottani gázvilágítási kezelést tenné szorgos tanulmány tárgyává, mert ez a város épen a miénkhez hasonló helyzetben volt a bécsi gáztársulattal szemben, mint mi az augsburgival, t. i. nem tudott ide évtizedeken át megszabadulni, míg végre ezélt 8 évvel egy véletlen jött a város segítségére, a midőn egyszerre kiszabadította magát az idegen társulat vasbékői alól — és megváltotta a gyártelepet és felszereléseket, majdnem egy félmillió forintot fektetvén ezen üzletbe s ma már e költsön nagy részt le van fizetve és az amortizációs részleteken kívül évenként 35,000 tiszta jövedelem folyik be a város házipénztárába, a mellett a városi középületek saját termelési árban kapják a világítást és pedig már régen Auer égőkkel vannak a lámpák felszerelve és nem hívják segítségül sem a holdat, sem a csillagos eget, mint némely más városban. A magánfogyasztóknak is igen olcsóba jön azóta a világítás, mióta a házi kezelés életbe lépett, az tehát a

kérdés, a mi sikerült Pozsonynak, miért ne sikerülne Debreczennek — mert hiszen itt is felférne egy kis jövedelem ebben a pótlódás világban. — Nagyon ajánlják tehát a t. küldöttségi tag uraknak figyelmébe a gondos körültekintést,

Ülés a városházán. Ma délelőtt gróf Dégenfeld József főispán elnöklése alatt teljes tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* **Jog és pénzügyi bizottság ülés.** Ma délután 3 órakor a városháza kistanács termében V e c s e y Imre t. b. főjegyző elnöklése alatt jog és pénzügyi bizottsági ülés volt. Az ülésen a szakreferensek tették meg előterjesztésüket, amit a bizottság tudomásul vett.

* **Monstre párbajpör.** A debreczeni kir. törvényszék ma d. e. kezdte meg a Bodnar-Uzonyi, Korsós—Szabó, Rózsa Lenczi—Mohácsy párbajügy tárgyalását. A beidézett vádlottak közül Korsós Zoltán nem jelent meg. A törvényszék a következőleg alakult meg. Elnök Szeőke István dr. kir. törvényszék bíró, szavazó bírák Oláh és Hoffmann törv. székí bírák. A vádhatóságot dr. Galanffy kir. alügyész képviselte. Egymásután hallgatták ki a vádlottakat, mi sok időt vett igénybe, úgy, hogy ítélethozatalra csak délután került sor. A királyi törvényszék R ó z s a Lenczi 1 havi, M o h á c s y Jánost 3 napi. — a többi v á d l o t t a t p e d i g 3—3 napi államfogházra ítélte. Vádlottak javarészt felebeztek.

* **Eleven fáklya.** H.-Böszörményi tudósítónk a következő halalos végű szerencsétlenségről értesít bennünket: Nagy Julianna böszörményi illetőségű 43 éves asszony Vig Lászlóval él vadházasságban s mint tanyások szolgáltak a Gábor András hadházi földön levő tanyáján. Nagy Julianna e hó 16-án d. u. kenyeret sütött s egy csomó szalmát meggyújtva, beakart tekinteni a sütökemenczébe, hogy a kályha jól felfogta-e a k nyeret; de oly vigyázatlan volt, hogy a tűz kötőjébe kapott s így löbbi ruhája is csakhamar lángra lobbant, úgy hogy mire sikoltásaira férje berohant, az asszony, mint egy eleven égő fáklya lángokban állt. Vig László rögtön letépte az asszonyt s igyekezett eloltani a tüzet, de akkorra már az asszony busa, lábai melle s ajkai összeégtek. Szekerre tették s bevitték Böszörménybe — de már minden késő volt, mert a szegény asszonyt, ki borzasztó égési sebeket szenvedett, nem lehetett megmenteni. Iszonyu kínok között meghalt.

* **Öngyilkos rendőrkapitány.** Dunaháti Mészáros József Szentos város rendőralkapitánya mint szentesi tudósítónk táviratban jelenti tegnap délelőtt 1/2 10 órakor főbe lötte magát. Öngyilkosságának az oka az volt, hogy a számonkérő szék épen az ő hivatalát vette vizsgálat alá, hol több rendtelenség volt. Felt a büntetéstől s a halálban keresett menedéket, a csongrád megyei főispán a vizsgálatot megindította.

* **Színház bizottsági ülés.** Holnap délután színház bizottsági ülés lesz, amelyen az igazgató által beadott névsort fogják tárgyalni. A névsorra magunk is szörnyen kíváncsiak vagyunk.

* **Szabó Irma gyásza.** Súlyos csapás érte Szabó Irmát szintársulatunk kiváló női-vaját. Édesanyja özv. Szabó Lászlóné ma délelőtt 11 órakor hirtelen meghalt. Délelőtt 10 óra körül még semmi baja sem volt, egy óra mulva élettelenül feküdt a halotti ágyon, gyászba borítva jó leányát és szerető fiát Szabó Sándort. Az elhunyt igazszívű jó édesanya volt, halála nagy csapás szerető gyermekeire, kik a jóságos anyával egybe voltak forrva. A megboldogult kihült tetemét holnap délután adják át örök nyugalomnak.

* **Kofák szerencsétlensége.** A legutóbbi időkben több tejáruló kofa hamis mérleggel méri a tejet. Neszét vette ennek a rendőség s ma több hamis mérleget kobzott el. Egy kofaasszonytól pedig egész kosar romlott toást vett el. Természetes, hogy illő büntetésüket is elfogják nyerni.

* **Apa és fiu véres verekedése.** Véres családi pertekedés színhelye volt tegnap Hajnal János házmester lakása. Kossuth utcán lakik feleségével és ennek két gyermekével, a kiknek ő csak mostoha apjuk. A családi perlekedés rövid idő óta napirenden volt náluk, a férj rendszeren bepáliokázva térthaza, amikor feleségét megverte és életveszélyesen fenyegette. Tegnap is így történt, részegen tért haza és éles kést rántott, melyet feleségébe akart döfni, e gyalázatos merényletnek szemtanúja volt az arzonynak 20 éves Sas József nevű fia is, a ki ekkor egy hatalmas dörongot kapott fel és azzal mostoha apját különösen a fején össze-vissza verte. — Az apa vértől borította összeesett, — majd nehezen feltápáskodott és neki ment a fiának, akit egy párszor arczul ütött, erre valóságos vértenger folyt már. Nagy népcsődület támadt, rendőrök is előérkeztek, akik mindannyiukat bevitték a rendőrséghez, ahol gondoskodniak, hogy a súlyosan sérült apa s fiu orvos gondozást nyerjenek.

* **Felolvasás a Csapókertben.** Szerdán este ismét felolvasó estélyt rendez a csapókerti tanító. A programban egy szavaltat és Grósz Sándor joghallgató felolvasása vannak már eddig felvéve.

* **Talált holttest.** Rejtélyes ügyben nyomoz a p-ladányi csendőrség. Tegnap délután a báránai határban arra járó gazdák egy már felosztásnak indult férfiholttestet találtak. A hullán a külérőszak nyomai láthatók. Azonnal értesítették a csendőrséget, amely nagy erélyvel indította meg a vizsgálatot. A hatóság holnap eszközöli a boncolást, amely ki fogja deríteni, mi okozta a szerencsétlen ember halálát.

* **Jókedvű napszámos.** Milyenre napszámos tegnap délután jól felöntött a garatra s ilyen állapotban kitört rajta a magyar virtus és a városháza előtt éktelen gajdolással tánczolni kezdett, mely tétével nagy népcsődületet idézett elő. — Talán még most is rakná a «kallai kettőst», de egy rendőr gajlon ragadt és bekísérte a dűtyiba a jókedvű férfit.

* **Halálozás.** Ismét egy reményteljes élet aladt ki. Hód István az ev. ref. gimnázium I. osztályának növendéke nincs többé... szerető pályatársak koszorujából kibúlt az egyik szép virág. De a halál enyésző szelének pusztítását még inkább megéri a család — aya, anya, testvérek, nagy szülők — akiknek szívök meg van szakgatva, akik megszeretők egész melegével árasztottak el, tegnap óta már a hidegsir kebelébe átadva van az enyészőnek. A gyászjelentés következőleg adta tudtal a veszteséget: A legmelyebb faldalomtól levett szívvel tudatjuk, forrón szeretett kis fiunknak HÓDY ISTVÁN gimnáziumi I-6 osztálybeli tanulóknak, folyó hó 17-én este 9 ór. kor, 11 éves korában, 5 heti súlyos betegség után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 19-ik napjának d. u. 3 órakor Egyháztér (Consistorialis) 17-ik sor számú háznál tartandó rövid ima után, a Hatvan-utcai sírkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Mely gyászszertartásra rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1899. Márczius 18. Hódy Béla és nőm Biró Bertal mint szülők: gyermekeink Béla és Zoltán; valamint a nagyszülők nevében is.

* **Támadás fejszével.** Juhász József és Biró Mihály napszámosok tegnap éjjel fel 12 órakor favágó fejszéikkel felfegyverkezve rontottak be az Árpádtéri korcsmába, — azzal a jó igyekezettel — hogy az ott levő három muzsikusz cigányt alaposan helyben hagyják. Nem is mult volna rajtuk a dolog, de az épen ott levő Kaszás

András meghiusította gonosz szándékukat és a fejszékét elvette tőlük s átadta a megerkezett rendőrnek. A két napszamos számadásra fog vonatni.

*** A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.** A helybeli pénzintézetek között évi rendes közgyűléseivel utolsónak maradt Első Takarékpénztár: de mint mindig, ugy most is első a nyereség nagyságával és az osztalék magasságával. Szepessy Antal vezergazdát nyitotta meg a népes közgyűlést, amelynek jegyzőkönyvét Márton Imre igazgató-sági tag vezette: hitelesítőül pedig Simonffy Antal és Koszorus Lajos kettek fel. Az igazgatóság jelentése szerint az 1897 évi kedvező üzleti viszonyok az 1898 év nagyobb részében fennállottak, mindazonáltal a takarékpénztári üzlet minden egyes ágazatában szép eredményt ért el, úgy hogy minden egyes részvény után osztalékul 100 frt adavau, ez összeg a 4-ik számú szelvényre, az intézet pénztáránál helyben és a Magyar állami hitelbanknál Budapesten f. 1899 márcz. 20-ik napjától kezdve, kifizetessék. A közgyűlés a jelentést s az abban foglalt intézkedéseket tudomásul vette: a felosztási javaslatot elfogadta s a felmentvényt egyhangulag megadta. Az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak s tisztikarnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

*** Ékszerlopás czukrász süteményért.** A főtér egyik jól ismert ékszeré-zéi alaposan meglapta az inasa. Naponként dézmalta az az ékszereket, egyideig a szalmazsákban rejtgette s onnan apránként a zálogházakba hordta. A kapott penzen akrafőre vásárolta a czukrázsüteményeket. Vasárolta mig nyomára nem jöttek bűnös lettenek s feljelentés alapján a rendőrség rá nem tette a kezét, A könnyelmű ifju a sok édesseggnek keserűen adja meg az árát.

*** Hajdúvármegye állategészségügye.** Hajdúvármegyében a mult hete a következő állatbetegségek fordultak elő: Lepfene: Dinnyé-háton 1 udvaron. Takonykór: Földesen 1 udvaron, H.-Böszörményben 1 udvaron, összesen 2 községben 2 udvaron. Rühkor: Földesen 2 udvaron, H. Hadházon 1 udvaron, Nádudvaron 1 udvaron összesen 2 községben 2 udvaron. Sertésvész: H.-Böszörményben 1 udvaron, H.-Nanáson 1 udvaron, Püspök-Ladanyon 1 udvaron, Szováthon 33 udvaron összesen 4 községben.

*** Köszönet nyilváníás.** Alulírott, az István gőzmalom társulat közgyűlésének, ezen uton is köszönetet mondok azon nemestertért hogy a helybeli m. kir. áll. főrealisk. ifjusá i segítő-egyesületnek tiz frtot küldeni kegyeskedett. Cséhi Pogány Kornél, m. kir. állami főrealisk. tanár, mint a segítő-egyesület vezetője.

*** Meghívó a debreczeni daleylet által** 1899 évi márczius 25-en szombaton Macsary Sandor karnagy vezetése és közreműködése mellett, a Bika szálló disztermébeu tartandó zártkörű Dal- és Zeneestélyre. Misor: Dolarinduló Rieger-től. Rajnai ut Beschuit-tól. Vasárhelyi sétaterén Selley-től. Köny Wit-tól. Tudod ugy-e, hogy szerettek Palotassy-tó. Vinéta Abt-tól. Belepti-dij személyenkint 1 frt. Család-jegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belepti-jegyet nyernek. — Belepti-jegy nélkül a terembe senki sem bocsáttatik. — A szabad-jegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belepti díj felét, vagyis személyenkint 50 kr. fizet. — Családtag alatt egy háztartásban élő szülők és gyermekek értendők; ezen kívül allo rokonságra a szabad-jegy érvénye ki nem terjed. Alapító vagy pártolótagsági aláírást a pénztár a daleyletnek elfogad. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy az elöadandó karokat csendben meghallgatni sziveskedjék. A meghívók kívánatra előmutatandók. Az elnökség.

*** Husvétii szünet.** A helybeli m. kir. áll. főrealisk. ifjusaga II-ik időszaki értesítőjét márczius 24-iken kapja meg, mely napról a husvétii szünet is kezdetét veszi és tart april. 4-ig bezárólag.

*** Kérelem a nagyérdemű közönséghez!** Az Emke főitkari hivatala arról értesítette egyletünket, hogy a temesvari gyufagyár bevételeinek 5%-át az Emke czéljaira feajánlotta. Természetes tehát, hogy minden magyar embernek igyekeznie kell azon, hogy ezen bevételek a fogyasztás révén szaporittassanak. Kérjük ennél fogva a nagyérdemű közönséget, hogy Emke gyufát használjon, csak azt vásároljon s így közvetve járjon közre, hogy az Emke bevételei szaporittassanak. A Debreczeni Dalegylet valasztmánya.

*** Nyilvános köszönet és nyugtató.** Az építő iparos tanoncok teli tonfolyamának záróvizsgálata alkalmával a magukat jó magaviselet, szorgalom és elömenetel által kitüntetett tanoncok jutalmazására a Debreczeni Első Takarékpénztár 2 drb. 10 koronás aranyat volt kegyes adományozni. Fogadja a nevezett pénzintézet tekintetes igazgatósága az ip. tanoncok felügyelő bizottság és a jutalmazandó iparos tanoncok nevében hálás köszönetemet. Hasonló czérra kegyes adományokat e hó 26-odikaig köszönettel fogadok. Dóczy Gedeon, ip. tanonczisk. igazgató.

*** Új fényirda Debreczenben.** Kardos László fényirdája bérlet cserélt. Knebel Jenőtől, ki már két év előtt távozott városunkból, most tényleg a harmadik bérlet Kaposi Ödön vette terhét és további vezetését. Városunkban ez idő szerint hét fényirda működik; e hó áldásból kifolyólag nincsen ok a hét szük esztendőre következtetni.

*** Körözött okirat hamisító.** A debreczeni vizsgalóbiróság Csató Istvan ismeretlen tarozkodásu egyent okirat hamisítás miatt országosan körözi.

*** A visszavont odalisk és egyéb czafolatokj** A botrányoknak nagy doobal do gozó krónikája nemrég lágy, lirai hangon szende, holdfényes poézissal, sugta világra, hogy a Yildiz-kioszkban egy sze-zélyes odalisk megunta a czukrozott gyümölcsöt és f ü s z e r e s f ü r d ö t, az eunukok kappanhangját s ejnek idején csonakon szököt meg a Boszporuszól valami lenhaju, lanpengelő angliu-sal. Az odalisk azután feltűnt Monte-Karlóban s utóbb a kenyess pikantériákat kedve ő ujságok hasábjain. — A fényes szakállu szultán azonban nem akar a fölszarvazott férjek hirebe keveredni s bár sok szaz felesége mellett ez könnyen megehetik vele, nagy energiával cáfolt rá annak idején e hir terjesztőire. Most megint suttogtak erről a témáról s legutóbb az angol sajtóban bujt ki egy újabb — agancs a mesebeli szarvakból! Ezért az Agence de Constantinople újra alaposan ráreccsent a pletykázo angol ujságra s visszavonván a csapodár odalisk meséjét, kijelenti, hogy illetékes helyen mit se tudnak hasonló eseményről. E czafolatot nyomon követi egy másik, a melyben szintén angol ujsággal van a portának baja. A dráma ölekezik itt az operette, mert a visszavont odalisk után következik a konstantinápolyi inség meséje, a melyről az Agence de Constantinople ugyanugy nyilatkozik, mint a leányzóktetésről tudniillik, hogy nem igaz. Ez a czafolat sokkal határozottabb, mert az angol ujság azt irta, hogy Konstantinápoly közelében több ember éhen halt. Ez pedig még Törökországban is nagyobb veszedelem, mintha egy lenge hajader kéreket old egy koczkásruhaju angol gentlemannel.

*** Ruddyard Kipling népszerűsége.** Kiplinget, a zseniális amerikai íróit csak mostani betegége tette az egész világon ismertté. Olvasó közönsége ugyan már eddig is rajongott érte, de a többiek csak nevét is aig hallották. Most azonban, kü önösen a mióta német császár is érdeklődött betegsége iránt s a francia és angol lapok napról-napra hosszú kábel-táviratokban tesznek jelentést a beteg állapotáról, alig van ujságotlvasó ember, a ki legalább a nevét ne ismerné. Angliában az Akademy egy munkatarsa most mindenféle rangu és rendű embereket megkérdezett, hogy mit tudnak Kiplingről. A feleletek között igen sok a jellemző és érdekes. Egy dohánykereskdő így felelt arra a kérdésre, hogy kicsoda Mr. Kipling:

— Bizony, bizony a legnagyobb írók közül való. De azért nem mondhatom, hogy hallottam volna a nevét, mielőtt tüdőgyuladása volt.

Egy sajtokereskedő ezt felelte:

— Kiváncsi volnék, hogy velem is csinalódnak-e annyi mókát, ha tüdőgyuladást kapnék. Ha ha!

— Egy borbély így szólt:

— Igen, a lapok azt írják, hogy meg fog gyógyulni. Nem mondhatom, hogy nagy könyvolvasó volnék. Nem tudja talan, hogy mikor kerüi a kintornás gróf ügye a bíróság elé. Az mégis csak sokkal érdekesebb.

Egy közkatonának ez volt a véleménye:

— Hogy örülök-e, hogy jobban van? Bizonyára. Csak attól felek, ha majd megtudja, hogy szegény kis leánya meghalt.

*** Ismét egy Kossuth gyalázó r. kath. pap.** A szegedi ferenczrendi szerzet ezen méltatlan papja, a ki elég merész és elég együgyű volt a tanyák népe előtt márczius 15-én Kossuth Lajos emlékét mosdatlan szájjal káromolni, megkapja a maga megérdemelt leczkéjét. A különben buzgó r. kath. vallásos tanyai nép nem türi tovább maga közt az Istennek ilyen szolgáját, mert arra méltónak nem tartja és harag nélkül ránézni se tudna senki. De a hatóság is tudomást vett a csuf merényletéről és annak megtorlásáról gondoskodik méltó módon. A tanács megbizta László Gyula h. polgarmestert, hogy sürgős lépéseket tegyen a ferenczrendi ház főnökénél Stupek Cassian barátnak a tanyai parochiáról való kitessékelése iránt. Ez a legkisebb bűnhődés azért a felháborító cselekedetért, hogy a lelki atyai reverenda alatt nemzetiségi érzelmeket tápláló szerzetes a kolostor magános csendjébe hivassék vissza a tanyai parochiáról, a hol maradása ugy se lenne, mert a nép kinézné önnét. Egyébként Stupek Cassian, a ki alázatos szemforgatás-al az együgyű áldozatot játsza, még ugy se volt megerősítve a plebánosi állásban. Valóban csodálkozunk, hogy a hazafias r. kath. egyház papjai közt ilyen papok megtudnak maradni!

*** Apróságok.** Kritika. — Nos, hogy sikerült a tegnapi hangverseny?

— A legérdekesebb volt az a szám, melyben két hölgy szólót énekelt.

— Hogy lehetséges ez?

— Ugy, hogy az egyiknek absolute nem volt hangja.

— Mond csak, Kózikám, meennél te én értem a tűzön is keresztüli?

— Wie haiszt? Vagyok én egy tűzoltó főparancsnok?

Kulisszák mögött. Ballerin: Milyen piczi lábai vannak annak a Miczinek! Ha en nekem olyan kis labam volna: milyen nagy labam tudnek élni! (Kakas Márton).

Öngyilkos nyomdász.

(Szerelemből a halálba.)

— Saját tudósítónktól.

H.-Böszörmény márcz. 19.

Egy fiatal ember, ki előtt még hosszú, talan boldog élet állott, mint h.-böszörményi tudósítónk jelenti, egy revolver lövéssel véget vetett a földi életnek. Eldobta azt magától, mert fiatalas lelkével összeütközésbe jött a világgal. Egy forró óhajta nem teljesült s e miatt végleg elkeseredett, meggyűlölt mindent a mi földi, s elkiváncozott oda, hol már nem faj semmi, hol but és bánatot el lehet feledni, a néma sirba.

Berényi András, 20 éves fiatal nyomdászsegéd ez, ki H.-böszörményben szíven lötte magát, s azóta o.t piben a böszörményi temetőben.

Tettének oka — mint százak és száz más öngyilkosnál — a szerelmi bánat. Szeretett egy fiatal lányt szíve egész melegével — a leány nem lehetett övé — nélkül.

pedig nem tudott élni. Az a bolond ólom golyó, mely átjárta a szívet, elcsendesített mindent, a szerelmes szívű fiu aludhat a csendes sírban, mely felett a tavasz nemskára virágokat fog növesztetni.

A tragikus esetről tudósítónk a következőkben számol be. Berényi András szorgalmas munkása volt Szabó Ferencz bösztörményi nyomdájának.

Csak az utóbbi időben lehetett rajta észrevenni valami buskomorságot, a minék azonban környezete nem sok jelentőséget tulajdonított.

Szerelmes volt egy bösztörményi iparos szép leányába, de a leány szülei hallani sem akartak a dologról. Berényi végtelemül elkeverítette a dolog úgy, hogy az öngyilkosság terve fogamzott meg agyában.

E hó 10-én este bement egyik kávéházba. Czigányzene mellett mulatott fél 2 óráig. Huzatta a bus magyar nótákat, s aztán vitte magával a cigány bandát kedvese ablaka alá.

Bucsuzól éjjeli zenét adott. Míg a cigányok huzták, homlokát az ablakhoz szoritotta, s keservesen zokogott. Aztán hazaindult. Levette ruhait, agyba feküdt, s egy 7 milliméteres revolverrel szíven lötte magát. A golyó nem érte közvetlenül a szívet, hanem elhaladt mellette, átfurta a tüdőt, mellhártyát s hátul a gerincoszlopba hátolt — innen távolította el dr. Bakóczy.

A sikertelen lövés után újra magára akart lőni, de a lövésre felriadt segéd társának egyike Korcsmáros Kálmán hozzáugrott, s kiakarta csavarni kezéből a fegyvert. A revolver dulakodás közben ismét elsült, s a bátor mentő jobb kéz fejét horzsolta.

A szerencsétlen fiut rögtön ápolni kezdték. Egy héten keresztül igyekeztek megmenteni életét, de hasztalan. Pénteken rosszabbul lett, szombatn reggelre meghalt.

Vasárnap temették el óriási részvét mellett. Elkísérte utolsó útján az a leányka is, a ki miatt szünt meg dobogni Berényi András bolondos szerelmes szíve.

Irodalom és művészet

A zenekedvelők körének 4-dik hangversenye. A zenekedvelők ez ideig működésének méltó befejezése volt a tegnapi esti utolsó hangverseny, melyen a zenede disztermet egészen mégtőlő előkelő közönség az ország egyik elsőrangú, sőt külföldön is híres vonó-négyes társaságát hallotta játszani. A műsor mindössze 4 számból állott, de a művészetet, melylyel a szereplők a számokat betöltötték, kifejezni szavakban felette bajos. Elsőben Haydu I. D. dur vonós négyes adták elő Grünfeld Vilmos, Berckarts Lajos, Riedl Nándor és Bürger Zsigmond, kik mindannyian nemcsak első rangú zenetekintélyek, hanem annak megfelelő szép alásokat is töltenek be a budapesti zenevilágban. Ugy ez az első szám, mint általában a többi: Bruck Kol Nidrei és héber dala (gordonkán előadta Bürger Zsigmond, zongorán kísérte Riedl Nándor.), Tschaikowsky vonós négyese és Beethoven Harfa vonós négyese a legtisztább élvezetet nyújtottak s az abszolút zenei tudásnak nagy ritkán tapasztalható bizonyítékát mutattak. Dicséret illeti a zenede igazgatóságát, hogy semmi anyagi áldozatot nem kímélvén lehetővé tette, hogy a debreczeni művésztársulat közönség ily messze földön híres zeneművészek játékában gyönyörködhetett. Végül összegezen az ez ideig négy művésztársulatról alkotott benyomásainkat, csak szép jövőt és nagy előhaladást jósolhatunk a városi zenedének, mely rövid pár év alatt a zeneművészet kultiválását és pártolását városunkban ily magas fokra tudta emelni.

A debreczeni ev. ref. Főgymnasiumi Önképző kör a főiskolai Énekkar közreműködésével 1899 évi márczius 19-én, a kollegium dísztermében Petőfi-Ünnepélyt rendezett. Az ünnepély délelőtt háromnegyed 10 órakor vette kezdetét a következő sorrendben:

A főiskolai Énekkar ifj. Szotyori Nagy Karoly Talpra Magyarját énekelte a tőle megszokott bensőséggel és igaz hatással. Berényi Istvánnak az önképzőkör elnökének tartalmas és alkalomszerű megnyitója után Kun Zoltán 8 o. t. szavalta Oláh Gábor 7 o. tanulóknak pályadíjat nyert szép alkalmi költeményét, közvetlenséggel és lelke-ülten. Az emlékbeszéd melyet Berényi István tartott, bő irodalmi ismeretről tett tanúságot s tömörségével és jellemzésével általános tetszést keltett. Sikerült Balogh Ernő 8 o. t. ki a Talpra Magyarját adta elő. Úgyes és szellemes volt Szabó István 8 o. humorreszkje s általános derűtséget keltett Véghez József vig. szavata, ki a gymnasiumban a teret a legelső. Közben és végül az Énekkar énekelte s a közönség azzal a jól eső érzéssel távozott, hogy a főgymnasiumi ifjuság kellőképen és méltóan ült emlékünnepeit ahoz a nagy nemzeti lantoshoz, kinek nevével önképzőkörét hívja.

Dósa György. A magyar történelem egyik érdekes alakjának emlékét eleveníti föl a Történelmi Könyvtár legújabb 85. füzeté. Aldor Imre írta meg ebben Dósa György életének és az 1514-iki parasztlázadásnak történetét. Nagy rokonszenvel, de a történelmi kritika partatlan méltóval tárja elének az első magyar szocialista életének érdekes képét. Elmondja, mint lesz az egyszerű jobbágy fiából, a maga emberségéből, a király kedvelt viteze és miképpen azután vissza azzal a bizalommal, mely oly nagy számú fegyvert biz kezere. Az eszme, a melyért harcolt, — a magyar jobbágság felszabadítása, rokonszenvenket kelti fel a parasztszerev iránt; de sem eszközeit annak kivételére nem válogatta meg, sem az időt, melyben megvalósulhatott volna és ezért irgalmatlanul bukni kellett. E könyvecske, melyet szerzője Zsilinszky Mihály alamtikárnak ajánl, — helyenkint megkapó hévvel, igen szépen írott. Kepei is nagyon csinosak. — Az egész könyv arra vall, hogy nálunk is lehet már nagyon olcón jó könyveket kapni. Ára füzve 40 kr. és a Franklin-Társulat adta ki.

A magyar szabadságharc története. Most szabadságharcunk nagy napjainak, dicsőséges csatáinak felszazados fordulóján két-zeres érdeklődéssel forgatjuk a Bránkovits György írta könyvet, mely népszerű módon írja meg a magyar történelem egyik leg-zebb és legerdekesebb korszakának történetét. A szerző az eddigi nagyobb tudományos munkák eredményeit felhasználva, arra törekedett, hogy a nagyközönség számára egy adataiban megbízható könyvben tárja fel szabadságharcunk történetét és a nyomukon keletkezett harcoknak képét. Az, a kinek nagyobb munkát sem megvenni, sem olvasni nincs módjában, ebből a könyvből is jól megismeri a 48-49-es évek történetét. A külsőleg is díszesen kiállított könyvet számos illusztráció, arckép, csatakép, relikvák másolata díszíti. Ára színes borítékba kötve 2 frt. Kiadta a Franklin-Társulat és kapható minden könyvkereskedésben.

Újabb sarkvidéki utazások. A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő Vasárnapi Könyvtár-ban jelent meg a könyvecske, mint a gyűjtemény 36. füzeté, mely e számban lefolyt éjszak-sarki utazások hőseit és kalandjait ismerteti. Folytatása és kiegészítője ez a multkorban megjelent Nansen-füzetnek. Rövidesen, de eléggé tájékoztatva írja le az angol, német, sved és norvég expedíciók eredményét és nagyobb teret szentel a Payer-féle osztrák expedíció leírásának. Számos illusztráció magyarázza a szöveget. A számos s manapság különösen szükséges tudnivalókat tartalmazó csinos könyv 20 kron kapható.

Verne legújabb munkája, a Jég-sphinx jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő teljes magyar Verne-kiadásban. — Egy a déli jégsark körül való kalandos utazás leírása ez, azzal a bámulatos sajátossággal megírva, mely tökéletes illuziót kelt az olvasóban és mindvégig fogva tartja érdeklődését. A «Halbrane» hajó utasai arra vállalkoznak, hogy Poe Edgar egy utleírásának hőseit, Pym Arthurt, a déli sark szigetén felkeressék. Mert a hajó kapitányában a szent meggyőződés él, hogy Pym csakugyan végig élte kalandjait és hajótöréstől megmenekülve még él. Rendkívül érdekes ut után, a Halbrane utasai maguk is vihártól, hajótöréstől megvévelve, csakugyan ráakadnak a Pym hajójának néhány emberére s magára Pymra is — holtan. A sarkköri tengervilág rejteltjei pompás háttérül szolgálhatnak az érdeklődést mindvégig lebilicselő történethez. Gaál Mózes magyar prózaián gyönyörűség olvasni ezt a regényt, melyet az eredeti kiadásnak Rioux-féle remek illusztrációi díszítenek. Ára füzve 2 frt, vászonkötésben 2 frt 60 kr.

Szervus babám galambom! trefás magyar dal és «Edes anyam ha megöl a bubanát» s «Csiri-Csári» 3 új és ritka szép magyar nótákat tartalmazó ének és zongorára írt hanggyűjtemény jelent meg a sok szép nótájáról híres dalszerző Szentirmay Elemértől, Klöckner Ede zene-nükiadóhivatalában Budapestben. A «Szervus babám galambom» nótáról elég annyit megemlíteni, hogy két hetes megjelenté óta egész Budapestben nótával közzöntik jöttében-mentében egymást a alkalozók. Ára a szép kiállítású füzetnek 1 frt. Ugyancsak Klöckner Ede budapesti zeneműkiadónál jelent meg izléses kiállításba a budapesti Nepszínház egyik legkedveltebb operettjének a Varney-téle «Dak kisasszonyoknak» népszerű kuplé keringője «A férfi mind léder». Ára 90 kr. Az ugyan e kiadónál megjelenő «Zenélő Magyarország» zongora s hegedű zenemű folyóirat márczius 15-én megjelent VI. füzeté most is gazdag és előkelő zenemű tartalommal jelent meg. A naponkint jobban tart hűdítő s közkedvelt folyóirat ezen füzeté tartalmazza; «Szerelmes a nap a holdba» népdalt. Szentirmay Elemértől, egy «csinos kuplet» «No csak az kellene még» pompás trefás versekkel. Rosey György a «Honey-Moon» «Mezeshetek» indulójáról hamar hirdetésé vált szerzőtől «Espanita» című bajos szép spanyol keringőt. Minden füzeté hasonló gazdag és változatos tartalommal jelenik meg a «Zenélő Magyarországnak Minden füzet 10-10 oldal zenét ad — így 60 zeneoldalt egy negyedévben 1 frt előfizetésért. Egyes füzetek 25 kr-ért bérmentve küldetnek. Előfizetheti a most folyó évfolyomra a «Zenélő Magyarország» (Klöckner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest VI. Csengery-utca 62 sz. a. honnan megismerésre mutatóvány számot ingyen es bérmentve küldenek.

CSARNOK.

Egy levél a nagy időkől.

A debreczeni egyenruhás honvédek őrmestere — — — irományai között igen sok érdekes reliquiát őriz a nagy időkől. Ott őriz többek között azt a levelet is, melyet Szabó Rák József Huszárkapitány, ki a 49-iki debreczeni csatában halt meg dicsőségesen, intézett egyik környékbeli ref. lelkeshez.

Hogy kinek szól a levél, azt nem tudtuk kideríteni, de mint a nagy idők egyik becses emlékét egész terjedelmében közre adjuk.

Szó pedig ez a következőképen:

Szászmedgyes Január 25-én 1849.

Kedves Tisztele es Ur!

Rég vágytam tudósítani Tiszteletes Urat én magam s az erdélyi dolgok állásáról; de ezen törekvésemet a hosszas utazás fátadalmi, a gyakorta történt ütközések, a táborozás kellemetlen volta s végre az egyhelybeni tovább maradás bizonytalansága tetemesen megakadályozták. Most, miután annyi nehézségekkel meg kellett küzdenem, miután táborunktól sebam miatt egy bizonyos helyre rendeltetem gyógyítás végett: csendes perczeim

közt kívánom e levélben csak megérinteni s tudatni az eddig történt dolgokat. Rendes hadjáratunk Zsibónál kezdődött el. Itt, a már megvert Urbán tábort üldöztük folytonosan, aki mindig csak néhány órával járt elébb nálunknál. Elmentés nélkül foglaltuk vissza Dést, Szamosújvárt, Kolozsvárt és Besztercét. Kolozsváron innen Szamosfalva határában elfogtunk 300 grániczár katonát és 28 Svalizsért tisztjeikkel együtt. Beszterczen tul történt az első összecsapás Urbannal, de alig néhány ágyulövésünkre sebesen elfutott. Nyomba követtük tehát őt s átvégődtünk a havasokon leírhatlan kemény hidegbe Bonjána Stámpig, hol végződik Erdélynek véghatára. Itt derék tábornokunk Bém tetszésére bizta a magyar seregnek tovább is üldözni a szaladó Urbán tábort. Mi, debreczeni tüzerek, három ágyunkkal, a székely huszárok egy százada, 20 Vilhelm huszár, egy század Matyas lovag, 2 század 4-dik zászlóaljbeli honvéd és 3 század székely gyalogság ajánkoztunk derék tábornokunkkal a grániczón is tul menni. Alig egy jó allomásra a grániczót, Jihuczau utól értük Urbánt.

Köztünk és az ellenség közt egy iszonyatos nagy tátongó mélyég foglalta el a tért, körülünk óriási hegyek emelkedtek, melyek sűrű fenyvesekkel valának benőve. — Ugyanis megszólaltak s a part oldalba húzódtott ellenség a golyók záporát nem állhatván, me-futottak. Majd innen is tovább utunk haladtunk, bár fáradtan és eltörődve Dorna Cáncren keresztül Dorna Varág. Itt ujra összecsaptunk. Dorna Vara kezeink közé jutott, kiverve onnan az ellenséget a plenehek. A győzelem itt leginkább a becsi aulák derek tagjainak köszönhető. Behuzódott Urbán Bukovinán keresztül Galicziába s mi őt tovább nem üldöztük, hanem két napi pihenés után Bukovinából megtértünk Erdélybe, hogy a löbbi ellenséges erőt is megsemmisítsük s az elfoglalt helyeket az ellenségtől megtisztítván, magunkévá tegyük. Mi a bu-ovinai utunkért ajándéku 25 napi lénungot kapunk. Visszajövet Beszterczen 4 napig mulatánk s ennek elteltevel megindultunk Szebeenek. M.-Vásárhelyen tul másfél állomásnyira Galfalvánál megütközénk Puchner táborával, mely állott 12 ezer sorkatonaságból. Jan. 15-én delután 4 órakor kezdődött a csata s tartott másnap késő estig. — Az ütközet színheye Palfalva, Dicső Szt.-Márton, Szökefalva és Balázstelke közti nagy térség vala. Több mint 150 gránátos és 80 Leininger esett el sok Svalizsérrel, Grániczérel együtt az ellen részről, midőn közülünk alig néhány sebesült meg. Ezenkívül kaptunk két század gránátost foglyul.

Futott is az ellenség Szebenig s mi Szász-Medgyest ostrom nélkül bevettük. Eddig diadalmasan, győztesen haladtunk előbbre. De szerencsétlen vala ránk nézve Jan. 21-ike. Erős csatánk vala Szeben alatt, melyben még eddig soha részt nem vettem. Az első ágyulogyó a derek gr. Mikes Kelemént lötte főbe s kivüle számtalan tiszték s közemberek estek el, sebesültek meg. A debreczeni ágyuk közül az I. és III-ik széley lövetett, 5 ágyus ló elesett, 6 tüzér megsebesült, közülük én is. Ballábam szára élet crapta a kartács golyó, de fáradt levén, nem törhette el lábamat, miért Istennek legyen hála. 38 ágyu szórta reánk sűrűen a halált, mind 12, 18, 38 fontosok s ezenkívül a roppant gránát. Mi nekünk vonulni kellett vissza s estefelé Szelindeken háltunk.

En mint sebesült többekkel együtt Szász-Medgyesre vitettem s itt vagyok most is. Lehet, hogy 3 nap mulva M.-Vásárbelyre fogok menni. Holnap ismét Szeben ostromlása folytatódik mindaddig, míg bevéve nem lesz. Az oláhok még most is dühöngnek a szászokkal. Köztük népfelkelés van. Egedet és Zalathoat már elpusztították, számtalan nőket gyermekekkel, férjeikkel együtt, kik mind magyarok valának — kivégeztek. Mi fog történni, nem tudom. Kérem naponta a magyarok Istenét, hogy valahára adjon nekünk győzelmet, boldog és szerencsés napokat. Isten őrökjön Tiszteletes Ur felett. Tisztelem Tőkéj urat.

Örökös tisztelője
Szarka József.

KÖZGAZDASÁG.

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Márczius 18. Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kgraon feüli 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Fiata nehez (páronként 320 kilogrammon feüli súlyban) 51—51 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 49—50 krig. Fiatal könnyű páronként 250 kigrig tejedő súlyba. 48 $\frac{1}{2}$ —49 kr. Szerbiai: nehez (páronként 260 klg. feüli súlyban) 49—50 krajczárig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm tejedő súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 krajc áríg

Sertés létszám: 1899. évi márcz. 16-án — volt készlet 32.149 darab, 1899 márcz. hónap 17-én felhajtattott 353 drb, 1899 márcz. hónap 17-ik napján elszállítattott 612 drb. 1899 márcz. hó 18-ik napjára maradt készletben 31.890 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata csendes.

Budapesti gabonatözsde.

ár. 18.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 klg.		100 kilogramm ára
		frttól	frtíg	
Bánsági	76	80	00.00—00.00	81
"	77	81	00.00—00.00	82
"	78	82	00.00—00.00	83
Tiszavidéki	79	9.85	09.95	10.40—10.50
"	76	10.00	10.05	10.00—00.00
"	77	10.10	10.5	00.00—00.00
"	78	10.05	10.30	10.35—10.45
Pestvidéki	79	10.25	10.15	—
"	79	10.15	10.20	80
"	76	10.35	10.40	81
Fehérmegyei	78	10.25	10.30	82
"	79	10.00	10.10	—
"	76	10.10	10.15	80
Bácskai	77	10.15	10.25	81
"	78	—	—	82
"	79	—	—	80
Észak mag	78	—	—	81
"	79	—	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
1. sz. elsőrendű	70—72	7.85 7.95
" másodikrendű	—	7.75 7.85
Árpa takarmánynak	60—62	6.20 6.5
" égetni való	62—64	6.60 7.40
" serfözdei	64—66	7.60 8.40
Zab	39—41	5.80 6.15
Tengeri bánsági	—	4.65 4.70
" más nemű	—	—
Repce bánsági	—	4.15 4.30

Haldek

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udv. szállítója

BUDAPEST,

Károly-körut 9. szám.

Szállit 100 kilónként:

aranka mentes

államilag ólomzárolt

luczerna magot

60 frt-

tól kezdve;

aranka mentes

államilag ólomzárolt

lóhere-

magot

50 frt-

tól kezdve;

takarmány-

répa-magot

eredeti

Oberndorfi,

eredeti

Mammuth,

eredeti

olajbogyó

alaku

40 forintjával;

hazai

Oberndorfi,

Gróf Károly Alajos termése

37 forintjával;

takarmány-

czukorrépa

27 forintjával.

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mutatott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyáraimból

3232 szám.
1899.**Hirdetmény.**

A h.-nánás- b.-sz.-mihályi és nagykálló—polgári törvényhatósági közutaknak H.-Nánás város belterületén fekvő szakaszain szükséges földmunkák helyreállítását 5638 frt 14 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkákat foganatosításának biztosítása céljából az **1899. Márczius hó 30-dik napjának d. e. 10 órájára** a hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkákat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kilüszött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a nevezett m. kir. állam építészeti hivatalnál (Kossuth-utca 39.) a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Debreczen, 1899. Márczius 12-én.

Rásó Gyula,
kír. tan., alispán.Védjegyre tessék
vigyázni!**Máriaczei
gyomorcsépek**

nagyszerűen hatnak **gyomor bajoknál** nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: **étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújság, savanyu felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.**

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott **gyomortulterhelésnél** ételekkel és italokkal, **giliszták, májbajok és hámorrhoikáknál.**

Említett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Ezy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“
Wien, I. Fleischmarkt 1.Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest.** Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: **Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamássy és Balázs** gyógyszerészeknél. **Dioszegyén: Vaday Ignác, Ér-Mihályfalván: Mátray István. Hadházon: Farkas Ödön. Kaban: Horváth Kálmán** gyógyszerészeknél.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

200
1899.**Pályázati hirdetmény.**Debreczen sz. kir. város folyó évi május havi rendes közgyűlésén egy **rendőrbiztosai állás**

fog választás útján betölteni, mely állás **700 frt** fizetés, **100 frt** lakbér és ruházattól álló javadalmazással van egybekötve s elsősorban az 1873. évi II. t.-cz. 4. §. b. pontja értelmében igazolvánnyal ellátott altisztek számára van fenntartva.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez **folyó évi május hó 15. napjának délutáni 5 órájáig** annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1899. márczius 1.

Gróf Dégenfeld József
főispán.**Csődtömeg-árverés.****Az „Első debreczeni paplangyár“**

csődtömeghez leltározott áruk, (paplanok, matrácok, lószőr, szatin, sifon, velen, croisé és egyéb tárgyak), valamint a gyári felszerelések a csődválasztmány határozata folytán **f. hó vagyis márczius 22-én délelőtt 9 órától kezdve** és a következő napokon nyilvános árveresen tételeként a Széchenyi-utcai üzleti helyiségben készpénzfizetés mellett eladni fognak.

A 17874 frt 64 krt tevő kintlevő követelések pedig **f. évi márczius 31-én délután 3 órakor** a kir. törvényszék árverési termében lesznek elárverelve.

Miről venni szándékoznak ezennel értesítettnek.

Sorger József
tömeggondnok.Csak akkor valódi,
ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.**Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle**

valódi, tisztított

DORSCH májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL**BÉCSBEN.**

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását** el akarja érni — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3. valamint az osztr.-magyar monarchia legjobb gyógyszerházában.

DEBRECZENBEN: Tóth Béla, Mihalovits István, dr. Rótschnek V. Emil gyógyszerészek, **Rickl József, Zelmos, Csanak József** kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs.
III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.